

oehoebeschermingsplan

Oehoewerkgroep Nederland

Colofon

© Stichting Oehoewerkgroep Nederland (OWN)

Tekst en samenstelling:

Gejo Wassink

Contactadres:

Gejo Wassink
Europaweg 40a
7137 HN
Lievelede

☎ 0544 467034

✉ gejowassink@hetnet.nl

🌐 <http://oehoe.web-log.nl>

Bestuurssamenstelling:

Scipio van Lierop (Voorzitter)
GejoWassink(Secretaris/Penningmeester)
Roelof Speelman (Bestuurslid/webmaster)
Richard Speelman (Bestuurslid)

Oehoebeschermingsplan

Inhoudsopgave

1. inleiding, de oehoe als ambassadeur voor afgravinggebieden.	4
2. Inventarisatie van potentieel geschikte locaties (3 bezoeken):	5
3. Bescherming broedlocaties :	6
4. Taken Limburgse coördinator (Scipio van Lierop en Frank Peters).....	6
5. Taken landelijk coördinator (Gejo Wassink)	7
6. Taken webpagina.	8
7. Kunstnesten	8
8. Bestuur OWN.....	9
9. informatiemateriaal	9
10. publicatiefonds	10
11. Ringonderzoek.	10

1. Inleiding, de oehoe als ambassadeur voor afgravinggebieden.

In Nederland hebben we een aantal steengroeven in Limburg en één in Gelderland. Daarnaast kennen we zandgroeves en natte zandwoningen waar ook steile zandwanden of hellingen te vinden zijn. Verder zijn er de voormalige vuilnisbelten die ook door hellingen gekenmerkt worden. Al deze bijzondere landschapselementen die door de mens gecreëerd zijn, met name de echte groeves, vormen belangrijke leefgebieden voor vele zeldzame planten- en diersoorten.

In het themanummer van het Natuurhistorisch maandblad van april 2004 “Verborgene valleien” passeren verschillende soorten de revue zoals: Koninginnepage, Beekrombout, Geelbuikvuurpad, Lansvaren enz.

Dat deze gebieden bescherming verdienen is eigenlijk wel overduidelijk. Maar om een maatschappelijk draagvlak te creëren, valt nog niet mee. Daar heb je een planten- of diersoort voor nodig die tot de verbeelding van velen spreekt, met name ook als het gaat om de groeve-eigenaren zelf.

En welke soort kan die rol nu beter vertolken dan.....de oehoe.

De grootste uilensoort van de wereld heeft de steen- en zandgroeves gekozen als leefgebied. In Nederland kennen we anno 2020 46 plekken waar oehoes leven. En vlak over de Duitse grens neemt het aantal toe, waardoor ook in Nederland nog een toename te verwachten valt. Met name in alle oostelijke Provincies worden nu oehoes gesignaleerd. De groeves en afgravingen zijn hiermee onbewust unieke natuurgebieden geworden. Daar hoeft niemand meer iets voor te doen en het kost ook niets. Maar..... deze gebieden dreigen weer te verdwijnen of worden ongeschikt voor de huidige Flora en Fauna. Met name als de eindafwerking in zicht komt. Steile wanden en hellingen worden afgevlakt, of een afgraving verdwijnt helemaal en wordt weer beschikbaar gesteld voor bijvoorbeeld de landbouw of recreatie.

De stichting Oehoe werkgroep Nederland ziet de oehoe als ambassadeur voor het behoud van deze zand- of steengroeven en andere gebieden met plaatselijke hoogteverschillen in het landschap.

De oehoe staat nu al in de schijnwerpers vanwege het webcam-project www.beleefdelente.nl van vogelbescherming en het GPS-project van OWN dat voorheen o.a. door de Provincie Limburg al werd gesubsidieerd.

Maatschappelijke verbreding van soortenbescherming is één van de uitgangspunten van de leefgebiedenbenadering, het nieuwe beleid voor de bescherming van bedreigde soorten. Deze maatschappelijke verbreding kan tot stand komen door groeve-eigenaren te betrekken bij het realiseren van leefgebieden voor bedreigde soorten in de terreinen waar zij werken.

Projecten rondom de oehoe zijn daarom niet alleen gunstig voor de bescherming van de soort zelf, maar kunnen goodwill scheppen bij een zeer breed publiek en dus draagvlak voor de inrichting van deze gebieden. Een deel van het publiek kan ook worden ingeschakeld bij het in de gaten houden van (potentiële) oehoegebieden.

Projecten kosten echter geld, ook al worden ze uitgevoerd door vrijwilligers. Zonder financiële ondersteuning van overheden en andere subsidieverstrekkingen kan OWN haar voorgenomen taken niet uitvoeren. In het navolgende worden deze taken beschreven.

2. Inventarisatie van potentieel geschikte locaties (3 bezoeken):

1. In de periode januari tm. maart moeten minimaal twee bezoeken worden gebracht aan elk gekozen gebied. Het eerste bezoek rond 15 januari en het tweede bezoek rond 15 februari. Zo mogelijk ook een bezoek brengen rond 15 november.
2. Voorafgaande aan de luistercessie wordt op opvallende plekken gezocht naar prooiresten en braakballen (op zandheuvelds, open plekken in of vlakbij de bosrand, onder dode of goed aanvliegbare takken van bomen in de bosrand e.d.).
3. De bezoeken vinden plaats van 15 minuten voor zonsondergang tot 30 minuten daarna.
4. Een bezoek wordt gebracht bij droog en nagenoeg windstil weer.
5. De eerste 30 minuten worden gebruikt om te luisteren.
6. Tijdens de laatste 15 minuten wordt bij non-respons de baltsroep van de oehoe ten gehore gebracht (vocaal of via cassetterecorder/cd-speler). Daarna wordt nog 10 minuten geluisterd.
7. Tussen de bezoeken dient minimaal twee weken tijdsverschil te worden aangehouden.
8. Half juni wordt een derde bezoek gebracht aan de locatie. Overdag wordt het object inclusief aanliggende bosranden en kaalkappen doorzocht met het oog op eventuele prooiresten of andere sporen. Daarna wordt voor de zekerheid nog geluisterd vanaf een kwartier voor zonsondergang tot een kwartier (of langer) daarna, met als doel eventuele roepende jongen alsnog te lokaliseren.

Berekening onkostenvergoeding:

Voor inventarisatie is een totaal budget van € 3600,- beschikbaar voor inventariseren van nieuwe gebieden met potentie of verdenking op het voorkomen van Oehoes.

Onderzoekers die door OWN gevraagd worden om inventarisatiewerkzaamheden te verrichten kunnen per gereden kilometer 0,19 ct declareren.

Dit geldt ook voor de bestuursleden van OWN zelf.

3. Bescherming broedlocaties :

1. Alle broedlocaties worden zo mogelijk door een vaste “oehoeder” in de gaten gehouden.
2. In de periode januari t/m maart probeert deze oehoeder minimaal 2 territorium indicerende waarnemingen te verzamelen teneinde vast te stellen of het gebied nog bezet is.
3. In maart en april probeert de oehoeder van afstand het nest te lokaliseren.
4. In mei wordt het aantal jongen vastgesteld. Bij nesten waar van afstand goed geobserveerd kan worden eerder.
5. De oehoeder neemt contact op met een ringer (via het centraal contactadres).
6. De jongen worden zo mogelijk geringd.
7. De oehoeder houdt in de gaten of en hoeveel jongen zijn uitgevlogen.

Bevindingen , nulwaarnemingen , gegevens betreffende prooiresten en braakballen (na opmeten en uitpluizen) worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de landelijk coördinator.

Berekening onkostenvergoeding

Voor onderzoek rondom broedlocaties is een totaal budget van € 3800,- beschikbaar.

Onderzoekers die door OWN gevraagd worden om werkzaamheden te verrichten kunnen per gereden kilometer 0,19 ct declareren.

Dit geldt ook voor de bestuursleden van OWN zelf.

4. Taken Limburgse coördinator (Scipio van Lierop en Frank Peters).

De coördinator in Limburg treedt op na het ontdekken van een broedgeval of bij calamiteiten.

1. Zo snel mogelijk nadat een oehoeder een broedsel heeft ontdekt, wordt de terreineigenaar op de hoogte gebracht. (door oehoeder zelf of de coördinator).
2. Als het broedsel op een winningswand is gevestigd, wordt samen met de terreineigenaar naar een oplossing gezocht. Ook als andere bijzondere flora of fauna bedreigd wordt, wordt contact gezocht met de eigenaar en de werkgroepen die zich met deze soorten bezig houden.
3. De coördinator regelt (in overleg met de oehoeder en terreineigenaar en/of Provincie) de nodige vergunningen/toestemming om het terrein te mogen betreden.
4. Als het nodig blijkt een kunstnest o.i.d. aan te brengen, wordt dit door de coördinator geregeld. Hij/zij onderhoudt contact hierover met de landelijk coördinator en Vogelbescherming Nederland (m.b.t. de financiering als dat nodig is).
5. Secundair aanspreekpunt voor de pers, als de landelijk coördinator onbereikbaar is.
6. Aanspreekpunt voor Limburgs Natuurhistorisch Genootschap.

Berekening onkostenvergoeding.

Kosten worden vergoed uit het budget ‘projectkosten’. In totaal is dit budget vastgesteld op € 2000,-

De coördinatoren kunnen 19 ct per gereden kilometer declareren. In overleg ook bijkomende kosten.

5. Taken landelijk coördinator (Gejo Wassink)

1. Ontwikkelen/aanpassen van het beschermingsplan.
2. Coördinatie van de inventarisatie van huidige broedplaatsen en geschikte toekomstige broedplaatsen.
3. Opzetten en up to date houden van een landelijke database inclusief bijhouden nulwaarnemingen.
4. Beschikbaar stellen van de databasegegevens aan overige bestuursleden.
5. Publicatie van een jaarverslag.
6. Contactpersoon voor landelijke oehoevraagstukken.
7. Aanspreekpunt voor landelijke pers.
8. Contact onderhouden met de webmaster van www.uilen.org en organisatoren landelijke uilendag. (STONE en Kerkuilenwerkgroep Nederland).
9. Aanleveren van gegevens aan SOVON. (broedlocaties en zekere waarnemingen).

Berekening onkosten vergoeding

De coördinator mag 19 ct. Per gereden kilometer declareren.

Na 5 jaren is de computer afgeschreven en mag vervangen worden (mits noodzakelijk).

Ten laste van het budget 'voorzieningen' en 'projectkosten'.

6. Taken webpagina.

1. Inrichten en actueel houden van de internetsite: www.oehoewerkgroep.nl
2. Kosten website afdragen in samenwerking met de penningmeester.

Zo mogelijk ook af en toe aandacht schenken aan andere bijzondere Flora en Fauna die in het leefgebied van de oehoe voorkomt.

Voor het bijhouden van de website mogen geen kosten gedeclareerd worden anders dan de rekeningen die betaald moeten worden aan het bedrijf dat de website aanbiedt.

Voor noodzakelijk overleg mag 19 ct. Per gereden kilometer gerekend worden.

Budget: 'algemene kosten'.

7. Kunstnesten

Het wegglokken van de oehoes uit bedreigde broedlocaties middels nestkisten of hondenmanden kan in sommige gevallen een duurzame oplossing bieden. In verschillende gebieden is dit reeds met succes toegepast.

In 2020 is er in nestkisten of hondenmanden gebroed in Overijssel (2 broedsels), Gelderland (1 broedsel), Brabant (2 broedsels) en Limburg (1 broedsel).

De meest duurzame oplossing lijkt dan een nestkast zoals die in Schleswig-Holstein gebruikt wordt. Van duurzaam hout worden "bakken" vervaardigd van 80 * 80 cm. Op een bodem wordt een opstaande rand gemaakt van 30 cm. hoog. In de bodem worden talrijke gaten geboord voor het aflopen van regenwater. Als de bodem van planken gemaakt wordt kunnen ca. 0.5 cm. brede spleten voor waterafvoer zorgen. De bak wordt gevuld met een laag fijn grind dat wordt afgedekt met zachter materiaal als houtspaanders e.d. Deze nestbakken worden het liefst zo'n 10 meter uit de bosrand opgehangen, stevig verankerd in bijvoorbeeld de splitsing van de hoofdstam. Een gemiddelde ophanghoogte van 9 meter is voldoende.

Het hout moet in een onopvallende kleur geverfd worden. Vanuit de nestkast moet een horizontale tak voor de pullen bereikbaar zijn voor loopoefeningen. Dit voorkomt al te vroeg uitvliegen.

De nestplaats moet voor de oehoes die de bosrand invliegen vrij aanvliegbaar zijn.

Zo mogelijk moet de nestbak onzichtbaar zijn vanaf de dichtstbijzijnde wandelpaden of wegen, opdat wandelaars niet nieuwsgierig worden door het onnatuurlijk ogende geheel.

Een andere optie is het ophangen van grote plastic hondenmanden. Deze zijn gemakkelijker op te hangen en duurzaam.

Voor nestkisten is een budget van € 300,- beschikbaar.

Kilometerkosten mogen gedeclareerd worden: 19 ct. per kilometer uit het budget voor 'inventarisatie'.

8. Bestuur OWN

Voorzitter: Scipio van Lierop

Secretaris/penningmeester: Gejo Wassink (tevens landelijk coördinator)

Webmaster: Roelof Speelman

Bestuurslid: Richard Speelman

Het bestuur heeft in eerste instantie contact via e-mail. Een of twee keer per jaar kunnen de leden lijfelijk vergaderen. Vele zaken kunnen immers via het internet (e-mail) besproken worden en de leden zullen waarschijnlijk ver bij elkaar vandaan wonen.

Verder gaan we er van uit dat er minimaal 2 bestuursleden aanwezig zullen zijn op de landelijke Sovondag en de uilendagen.

Voor het goed kunnen uitvoeren van de taken Penningmeester/secretaris/landelijk coördinator en de taken Weblog/redactie/archief zijn 2 laptops nodig. Deze dienen tevens voor lezingen en hebben een educatief doel op landelijke dagen.

Voor bestuursaangelegenheden is een bedrag van € 500,- begroot.

Er mag een bedrag van 19 ct. Per kilometer worden gedeclareerd.

Overige kosten in overleg met de penningmeester.

9. informatiemateriaal

9 a. informatiepaneel:

Er is een informatiewand aangeschaft.

Per jaar wordt € 100,- euro begroot voor vervoer en vervanging van fotomateriaal e.d.

9 b. jaarverslag en nieuwsbrief:

De landelijke coördinator zorgt aan het eind van het jaar voor een jaarverslag dat per e-mail wordt verstuurd. Verder wordt er 4x per jaar een digitale nieuwsbrief uitgebracht voor donateurs. Jaarlijks wordt het blad 'UILEN' gepubliceerd samen met STONE en KWG.

Per jaar wordt € 1290,- begroot voor aankoop en versturen van het blad UILEN.
Donateurs die minimaal € 17,50,- doneren krijgen het blad gratis.

9 c. Opgezette oehoe. Reeds aangeschaft

10. publicatiefonds

De oehoewerkgroep verzamelt veel onderzoeksgegevens. Af en toe zal er een rapportage plaats kunnen vinden, of kan worden nagedacht over het publiceren van een brochure.

Er is € 1000,- begroot voor publicatie. Wanneer dit niet is gebruikt wordt het overgeheveld naar een volgend jaar.

11. Ringonderzoek.

Bij het Vogeltrekstation wordt een ringvergunning aangevraagd. Doel van het ringonderzoek is het verkrijgen van antwoorden op o.a. volgende vraagstellingen:

1. Waar komen doodgevonden of gewonde oehoes in NL vandaan, en waar gaan ze naartoe ?
2. Is er een eventuele uitwisseling tussen populaties (Teutoburgerwald, Munsterland, Nederland, Eifel) ?
3. Hoe is het gesteld met de conditie van jonge Oehoes, samen met het oog op PCB-gehalte (vetmonsters nemen....instructie van Alterra). ?
4. Hoe zit het met de gem. leeftijd van de Oehoes in de "nieuwe gebieden" en daaraan gekoppeld de kans dat ze verder in NL voet aan wal kunnen krijgen ?
5. Kan er een verband worden gelegd met de broedplaatskeuze en de plaats waar jonge oehoes geboren worden (Gaan Enci-oehoes straks ook gewone bosgebieden bevolken ?).
6. Hoe zit het met de verdeling mannetjes-vrouwtjes.
7. Hoe zit het met de leeftijd, trek, dispersie en afgelegde afstand van de oehoes in de "nieuwe gebieden" t.o.v. de gebieden in DL waar al langer ringonderzoek plaats vindt. Kortomgedragen de oehoes zich in de dunbevolkte nieuwe gebieden anders dan in de dichtbevolkte bolwerken ?

Geraamde kosten voor 20 ringen per jaar: € 60,-
Kilometerkosten voor certificering en ringen kunnen gedeclareerd worden.
19 ct per kilometer uit het budget 'inventarisatie'.